

Masterklasse

Een goede limiter ontbrak nog in het indrukwekkende plug-in-repertoire van Sonalksis. Met de komst van de Mastering Suite zijn er nu ineens twee, aangevuld met een stereo processor en dithering.



INFO

- Prijzen incl: € 479,99
- Distributie: online
- Internet: www.sonalksis.com

door Pier Durk Hogeterp > redactie@interface.nl

Het Engelse Sonalksis bestaat pas sinds 2002, maar heeft in haar korte bestaan al een flink arsenaal aan sterke plug-ins uitgebracht. De veel geprezen Essentials-bundel bijvoorbeeld bestaat uit een equalizer (SV-517 MK II), compressor (SV-315 MK II) en gate (SV-719). De Multi Band Dynamics-serie bevat, zoals de naam al doet vermoeden, een multiband dynamische equalizer (DQ-1) en een multiband compounder (CQ-1). Daarnaast is er nog de Creative Elements-serie, die meer bedoeld is voor gebruik tijdens het mixen. Alleen een limiter ontbrak nog in het assortiment, maar zie daar: we worden op onze wenken bediend. Zojuist heeft Sonalksis de Mastering Suite-bundel uitgebracht, met daarin een digitale peaklimiter (de MaxLimit), multiband limiter (MultiLimit), stereoprocessor (StereoTools) en dithering (Ultimate-D). Wel een beetje vreemd dat in een zogeheten mastering suite geen compressor en equalizer zitten, maar goed: uiteindelijk gaat het om de kwaliteit van de plug-ins. Laten we ze eens stuk voor stuk bekijken.

MaxLimit

Een limiter doet in feite niets meer dan de pieken in een geluidsopname verzwakken, om

zo zonder vervorming het algehele volume op te kunnen krikken. De MaxLimit biedt mogelijkheden om hierin de nodige nuances aan te brengen: je kunt hem transparant laten werken, maar ook meer 'kleurend'. Welke kant je opgaat, bepaal je vooral met de zogenaamde smooth-knop. Deze is traploos in te stellen tussen 0 en 100 procent en dient om de golfvorm van de opname als het ware bij te schaven. Bij 0 procent is de limiter op maximale loudness gericht. De plug-in werkt dan niet transparant en de golfvorm wordt flink afgevlakt. Met de knop op 100 wordt de golfvorm netjes rond gevormd en gaat de limiter meer als een compressor werken.

Wil je écht het maximale volume uit een track halen en heb je geen problemen met wat digitale oversturing, dan is er ook nog de clipfunctie. Bij de MaxLimit kun je voor digitaal of analoog clippen kiezen, met een maximale marge van 3dB. Het clippingcircuit bevindt zich na het limitingcircuit.

De limiter beschikt verder over een instelbare release, met de mogelijkheid om de limiter zelf 'program dependant' – dus op basis van klank, balans en dynamiek – voor elk moment de optimale release-tijd te laten bepalen. Deze autostand is voor mastering echter al snel te agressief, waardoor je een pompend en overcompressed geluid krijgt. Leuk misschien als effect op een van de tracks, maar voor mastering zul je eerder

naar een transparant geluid zoeken – met een kortere releasesetting tussen de 20ms. tot 80ms. bijvoorbeeld. Dat is gelukkig allemaal zelf keurig in te stellen.

In de set-up van de plug-in kun je nog diverse voorkeuren aangeven. Voor de levelmeters zijn er keuzes uit verschillende schalen (0dBFS, K-12, K-14 en K-20) en gewogen schalen (Digital PPM, PPM, VU en BBC). Verder kun je instellen of je een analoog of digitaal clipping circuit wilt gebruiken, standaard een plafond wilt van -0,1dB en eventueel naar 24-, 20- of 16-bits wilt ditheren.

MultiLimit

Met de MultiLimit kun je tijdens het limiting-proces onderscheid maken tussen maximaal vijf frequentiebanden, waarvan je los de crossover-frequenties en de steilheid van de fase-lineaire filtering kunt instellen. Het geheel komt weer bij elkaar in de broadband 'maximiser'. De MultiLimit maakt gebruik van hetzelfde algoritme als de MaxLimit, inclusief smooth- en clipfunctie voor de broadband-afdeling.

De multiband limiters zijn afhankelijk van de op de broadband maximiser ingestelde treshold en release, maar met behulp van een driveschuif en releaseknop per frequentieband kun je een soort offset op die broadband-instellingen maken. Bij de MultiLimit heeft de release een bereik van 10 tot 1000ms. en ook is er een autostand. Van die totale release kun je aangeven hoeveel procent er moet worden gebruikt per band. Tevens is het mogelijk om de frequentiebalans aan te passen door een band harder of zachter te maken, of door de band harder of zachter de limiter in te sturen.

Het klinkt ingewikkeld allemaal, maar in de praktijk valt het echt reuze mee. Sterker nog, deze plug-in is juist erg handig voor mensen die even een snel een master willen maken voor een danceproductie of een zelfgemaakte mix. Een onboard spectrum-analyzer en solo-knoppen per band maken het werken met de MultiLimit nog wat overzichtelijker.

StereoTools

Met deze stereo imaging processor is het mogelijk om de stereobreedte en panning te beoordelen en eventueel aan te passen. Je



kunt het linker- en rechterkanaal verwisselen, de fase van één of beide kanalen omkeren en er is een ingebouwde mid-side decoder. En zo kan deze StereoTools nog wel meer: de balans tussen rechts en links aanpassen bijvoorbeeld, de panning van links en rechts veranderen of het stereobeeld tussen 0 (mono) en 200 procent variëren. Bij die laatste functie kun je er met een filter met instelbare steilheid (6, 12 of 18dB/oct) voor zorgen dat alle frequenties onder de ingestelde waarde mono worden gemaakt. Nuttig als je bijvoorbeeld voor vinyl mastert. In StereoTools heb je tevens de beschikking over een nauwkeurige spectrum-analyzer, een correlation-meter met geheugens en een naar voorkeur instelbare Polar- of Lissajous-oscilloscoop, waarmee je vooral het fasegedrag en de panning goed kunt beoordelen. De spectrum-analyzer is identiek aan die in de MultiLimit.

Ultimate-D

Tijdens professionele mastering is het meestal zo dat de bitrate van het gemixte materiaal terug moet worden gebracht van 32- of 24-bit naar de 16-bit pcm-standaard voor cd. De beste manier om dit te doen is via dithering. De eerder besproken limiters hadden al een onboard dithering-mogelijkheid, maar met de Ultimate-D is Sonalksis een stapje verder gegaan. De fabrikant heeft het proces van dithering vooral een stuk intuïtiever proberen te maken met deze overzichtelijk en eenvoudig ogende plug-in.

Eerst selecteer je de gewenste bitlengte (24, 20, 16, 12 of 8), vervolgens kies je middels de applicationknop voor de juiste toepassing. Wil je dithering gebruiken als een effect binnen een productie, dan zet je de knop op standje Tracking – voor mastering kies je uiteraard voor Mastering. Het karakter van je bronmateriaal kun je middels een

SPECIFICATIES

- vst-, rtas- en au-plug-ins
- 192kHz
- 64-bit floating point internal processing

MaxLimit: program maximizing limiter met treshold- en ceiling-schuiven
 • smooth-knop
 • instelbare release, met programma-afhankelijke auto release
 • quantize (dithering)-knop
 • analoog of digitale clipping-optie

MultiLimit: identiek, met toevoeging van drie tot vijf individuele frequentiebanden met instelbare lineair phase crossovers
 • drive-, gain- en release-knoppen

StereoTools: analyzer/oscilloscoop/goniometer met mogelijkheid om fase, stereobreedte en panning van linker- en rechterkanaal aan te passen
 • M/S-decoder

Ultimate-D: dithering/noise shaping plug-in met keuzeschakelaars voor bitrate, applicatie, stijl en karakter

switch zetten op Dynamic of Compressed. Deze instelling heeft invloed op het level van de noise shaping. Zelfs de muziekstijl kun je aangeven – Electronic, Acoustic en Hybrid – waarbij voor ieder soort een andere noise shaping wordt gebruikt. Fijn aan de plug-in is dat je tijdens het masteren de dithering kunt beluisteren, in plaats van dat je pas na de bounce kunt horen of je gekozen instelling wel de juiste was.

Conclusie

Werken met deze Sonalksis plug-ins is bijzonder plezierig. Waarschijnlijk het resultaat van een intensieve bèta-testing. Erg gebruiksvriendelijk aan deze Master Suite is bijvoorbeeld de A/B-functie, waarmee je twee settings met een druk op de knop kunt vergelijken. En ook voor de rest zijn het uitstekende plug-ins om mee te werken. Met de MultiLimit kun je redelijk eenvoudig meer level uit je productie halen en de klankbalans bijschaven. Zeer geschikt voor een snelle master of om een zelfgemaakte mix nog net even af te maken. De MaxLimit bevat eveneens erg goed: een limiter die zich prima kan meten met toppers als de Sonnox limiter of de L2 van Waves. De

combinatie van schone en meer kleurende limiting is erg geslaagd en levert mooie resultaten op. Zoals gewoonlijk moet je wel even de tijd nemen om de beste instelling te vinden. De StereoTools plug-in is handig, maar vaak zit een groot deel van zijn functies al in de mixer van je daw. Extra's als de MS-encoding zijn voor mastering wel weer erg handig. De dithering van Ultimate-D heb ik al voor twee album masterings gebruikt met verschillende instellingen. De ene keer ging het om een album met dynamische lerse folk-muziek, de andere keer om de Nederlandse indierockband Monstertux. In beide gevallen was ik erg tevreden over het resultaat en de mogelijkheden die de Ultimate-D bood bovenop de standaard dithering uit mijn daw. Jammer dat een equalizer en compressor ontbreken, maar dat neemt niet weg dat de Mastering Suite een erg fijne bundel is. Helemaal voor studenten trouwens; zij krijgen vijftig procent korting op de aanschafprijs. ■

HET OORDEEL

- + prima klankkwaliteit
- + biedt meer dan standaard dithering
- geen equalizer en compressor in bundel
- goed resultaat met limiter vergt wat tijd